

A

1605

XI.

Ara Observantiae erecta

Spectabilibus ac Magnificis Dnis Dnis

Dn. NICOLAO { OSTROZITH, de Gillntnicz,
Dn. PAVLO { Hereditarijs Dominis in Illawa
Dn. MATTHIÆ { & Lypto Vywar.

Nec non,

Admodum Generosis & Nobilissimis Dominis,

Dn. STEPHANO SOOS, de Polthar hæreditario in
Garamszek, &c. Equiti Aurato.

Dn. PETRO SMRECANI, de & in eadem Præfecto
bonorum J. Comitis Dn. Casparis Illieshazi
Arcis Lykawa, &c.

Dn. JOHANNI BAAN, de & in Nadas Falwa Jurato
Assessori Comitatus Lyptovienfis.

Litteris, genere & virtute Magnis, non magna, sed parva, Fautores Musarum demissa animi observantia colendi, fero, legens vestigia Rusticelli illius Persici, qui Magno Regi Artaxerxi parvam aqua volam obtulit. Pervelim & ego hoc chartaceum munus, quod *Vestra* usurpat nomina non quantitate molis, sed qualitate animi pensitari. Majores me majora ferant non invidebo, cum sciam & Magnos delectari parvis. Percrip: Rosenbergæ Dominica EXAUDI. Anno C. CI. DC. XLIII.

V. V. M. M.

& N. N. D. D.

Observantissimus

Johannes Kuzera.

Prolo-

PROLOQVIVM.

Adrianus ille Jungius homo violentus plagam non levem nobis propinavit (a) scribens; *Evangelicos dogmata Manichea, Heluidiana, Joviana, vigilantiana, adversus Deiparam, adversus SS. Angelos, deniq; adversus SS. omnes spargere.* Ego Hadrianum proruptæ quidem audaciæ, sed tamen levioris armaturæ buccinatorē falsè vel insultantē non moror, sed magis miror *Alphonsum Salmeronem*, unum è X primis Societatis Jesu Patribus eò insolentiæ prolapsum, ut (b) nos vocare audeat *Hagiomastigas*, quasi *more Gigantum Cælicolis bellum indixerimus.* Bellarminus (c) minas & arma ostentat Protestantibus, docens eos *evomere in omnes Cælites horribiles blasphemias.* Viden' isthæc dura Patrum ilia? audin' fastidiosam eorum indolem? Vah, ut se ventosi Jesuitæ tanquam utres inflant! magna, *meChriste*, effata gaudeo herculè quod nō vera! verba quippe projecta in *larvas & Bestias Sancto-rū*, non quadrant in verè Sanctos, nec q̄ Sāctos peccati arguit, eos protinūs contēnit: nec ne-

(a) In Synopsi nov. Evangel. p. 332.

(b) Diss. 7. in 1. Tom. 2. Tom. 15. p. 456. (c) in Praefat. l. 1. de Eccl. Triumph.

A 2

gatio

V.

(c) l. 1. de
Beatitudi-
ne Sancto-
rum c. 7.
(d) c. 8.
(e) l. 3. de
Ecclef. Mil:
c. 17.

Canonizatio Sanctorum definitore Bellarmino (c) est pu-
blicum Ecclesie [ergo non unius Summi Pontificis, pro
quo tamen obtinendo idem (d) omnia saxa movet. Ratio:
quia una persona non potest venire nomine Ecclesie, non infitente
Bellarmino (e)] testimonium de vera Sanctitate & gloria alienius
hominis defuncti [non vivi E. laudes vivorum non Est, Ca-
nonizatio] institum, ut ab omnibus publice dicantur Sancti, &
in Ecclesia precibus invocentur. Nos gaudemus quia nomina nos-
tra scripta sunt in Caelis Luca 10. v. 20, non in Papa Calendario.

VI.

Protestamur tamen nos verè Sanctorum memoriam in
Ecclesia conservare, eos laudare, honorare, imitari,
inq; Canone Scripturæ [non Papa] à Solo Christo Summo
Pontifice, & quidem (1) Merito Heb: 10. v. 14. (2) Electi-
one, Eph: 1. v. 4. (3) Fide, Job: 1. v. 12. Libro vitæ. Apoc: 2.1.
v. 27. Inscrubi. Sed quid hæc ad Canonizationē Papalem?
Tundat Papa cum Univerſo Cardinaliū choro hanc incudem quan-
tum potest, citius tamen è pumice, quam ex ea unam pro Canoni-
zatione liquida consequentiæ guttulam expresserit.

VII.

Nisi probaverint Sanctos in Scripturis invocari, non
probabunt eos Canonizari. Dum enim P. R. (a) surgens
sine mitra incipit: Te Deum laudamus, Diaconus à dextris in
fine dicit: Ora pro nobis Beate N. quid est ipsomet Cardinalis
Bellarmino (b) teste primus Pontifex qui Sanctos Canonizasse le-
gitur fuit Leo III. At hic vixit tempore Caroli M. circa A. C.
800. Quæ est hæc antiquitas? In religione puerilis.

VIII.

Invocatio specialissimè accepta cultum nominis Divini ex-
primit, quando mente, voluntate & voce solius Dei omni-
potentis gratiam & auxilium in omnibus necessitatibus
cum

cum singulari fiducia propter Christum Mediatorem im-
ploramus. Psal. 4. v. 1. Psal. 31. v. 18.

IX.

VT autem Latini teste B. Augustino, (c) agnoscente etiam
Bellarmino (d) nullum est vocabulum [addo, sine enoda-
tione] quod dicatur solum de cultu Divino; ita Græci nul-
lum habent terminum, quo non cum cultus Officiosus tum
Religiosus notetur.

X.

Tria Græci habent præcipua cultus verba (1) θελεύειν quod
indifferenter tam de cultu Divino Actor. 20. v. 19. quam
Humano ad Gal. 5. v. 13. usurpatur. Breviter; in utroq; Te-
stamento θελέειν & δαλέειν Tricies novies pro Dei cultu sumi-
tur. (2) λατρεύειν quod in N. T. decies novies Deo tribuitur,
adeoq; λατρεία in codice Biblico de Deo ejusq; cultu tantum
tricies usurpata legitur. (3) προσκυνέειν quod ita de cultu Dei
usurpatum legitur Joh. 4. v. 22. Ut etiam adorationem,
Civilem, eamq; Ironice exhibitam notet Marci 15. v. 19. Imò
cultum bestie & ejus imaginis Apoc. 14. v. 11. Draconis c. 13.
v. 4. 8. 12. 15. hoc nomine significari exerte patet.

XI.

In Schoia Hebræorum suffragante Bellarmino (a) non habe-
tur radix, qua cultus Religiosus proprie designetur. Tria
itidem Hebræi habent Invocationis verba quæ Latine sic
reddi possunt (1) Honoravit Prov. 3. v. 9. (2) Servavit Deu.
28. v. 47. (3) Incurvavit se Psal. 96. v. 9. Nemo non videt
hic omnia esse communia in differenter cultum religiosum
& Civilem significantia. Hinc Græcus postremum ver-
bum, Incurvavit se, ut plurimum [quemadmodum sub-
tiliter animadvertum est à D. Calixto, (b) & D. Clotz (c)] προσ-
κυνέειν vertit: vulgatus per Adorare, Tremellius per incurvari
reddidit.

cordia p. 112. (c) In Angelo latvia Diss: 2. Thesi 16.

MEM.

Membrū
Ii. Statum
questionis
format.

MEMBRUM II.

XII.

Visa jam Terminorum viâ inquiremus in plenum questionis Circulum, imitaturi Tertullianum, qui cum in aciem Disputationis prodiret, solebat summam questionis, certis lineis determinare, ne extra rem vagari liceret.

XIII.

HOC est quod circumspicere & quasi ad numeros anquirimus: Num sancti Sanctificati defuncti, (a) in statu beatitudinis viventes (b) ita ut omnia quæ hæc in terris geruntur, cognoscant particulariter & ordinarie (c) sint non tantum invocandi licitè (d) sed etiam adorandi propriè, (e) Divine (f) fiducialiter, (g) suppliciter non sola voce sed & mente (h) religiosè (i) recitando ad eos orationem Dominicam (k) in eos spem (l) fiduciam cordis, collocando; (m) adeoq; illos compellendo, ut per sua merita adoratoribus supplicias ferant (n) non tantum ut intercessores & quidem immediati (o) ac ita indubij, ut Deus votis nostris non annuat neq; exorabilem se præbeat, si vel maxime Christus intercedat, quando sancti non intercedunt; (p) sed etiam ut opitulatores & auxiliares (q) à peccatis Redemptores (r) ab æternâ damnatione liberatores, (s) ut non omnia omnes (t) sed diversi diversa, & quidem rursus distinctis in locis imperent & conferant beneficia. (u) Conter parumper *Marialia, Rosaria, Cursus horarios, Antidotaria, Breviaria, Litanias* & lectione protinus obstupesces. Cui bono hæc sic querendo aliquantò prolixius disputamus, facilis est quam hic taceamus conjectatio.

(a) Salmeron Diss: 10. in Epist. ad Rom: T. 13. p. 304.
(b) Bell. l. 1. de Beat. SS. c. 19.
(c) Bell. l. 1. de Beat. SS. c. 20.
(d) Concil. Trid. Sess: 25.
(e) Bell. l. 2. de SS. Imaginibus c. 21. 22.
(f) Vitis Miliæ in refur: 600. errorū Hef. b. ff. p. 195.
(g) Bell. l. 1. de SS. Beat. c. 19.
(h) Concil. Trid. Sess: 25.
(i) Bell. l. 1. de SS. Beat. c. 12. 13.
(k) Care. christus Romanus: quæ Bell. Barradius Tom: 1. Comm. Evangel. p. 328. (l) Psalterium Maria, Psal: 10. (m) Bell. l. 1. de SS. Beat. c. 20. (n) Bell. ibidem. (o) Sebastianus Bell. Barradius Tom: 1. Comm. Evangel. p. 328. (p) Leckus in Enchirid. de Sen. r. a.

zione: (q) Concil. Trid. Sess: 24. (r) Mariale Argentinum l. 1. c. 5. editum A. 1497. (s) Barradius T. 1. comm: Evangel. p. 328. (t) Bsel: Lectione 32. in Can. Biffa. (u) Drexelius Trismegisti Christianis, Cofterns Enchiridij, p. 670.

MEMBRUM III.

XIV.

HAC arce defensionis paratâ, nunc aliud facinus trutinabimus, quo monstra Romanæ Ecclesiæ feracissima toto robore abigamus. *Larga hic ferarum & histrionum seges.* Ideoq; non vulgaribus macheris, sed pugione hic opus esset qui Michaeli Archangelo excidit, quando cum Diabolo, pro corpore Moysis digladiatus est, *Juda v. 9.* Pugno interim utar, eorumq; comenta non applausu, sed nunc *Democriti risu,* nunc *Heracliti fletu* excipiam.

XV.

MELchior Canus Canariensis Episcopus (a) conqueritur *Laertium rectius vitas Philosophorum, Suetonium Vitas Imperatorum, quam Catholicos vitas Martyrum, Virginum & confessorum descripsisse.* Illi enim Philosophorum & Principum vitia non tacent, nec virtutes tribuunt; hi vero affectibus indulgent, multa confingunt, quorum me [Canus ait] non solum pudet sed etiam tædet. Recte! Et quem quæso non distæderet istarum natiarum, quas otiosi ventres tumultuaria ut plurimum congefserunt opera. Solem aciemq; hæc monstra nunquam sustinebunt.

XVI.

IBim^o per exemplum & ex spacioso confictorum Sanctorum campo vocabimus *Maximum* quem dicunt *Christophorum*, nihil veriti molem ejus Giganteam. Ubi nobis non est animi giganteæ proli bellum indicere, à cujus partibus *Sacra Numer: 13. v. 34. Ecclesiastica & profana stant pagina.* B. Augustinus (a) scribit se vidisse *in littore Uticen- si Molarem dentem adeo magnum ut dissectus ad magnitudinem usitatorum nostra ætate dentium centuplo major facile judicari po-*

Membrum III.
Christophoro Magno in mundo hospitium negat.

l. Theologorum l. 11. c. 6. p. 533. in Concilio Trid. Theologus celestis quo nemo sacras literas plenius doctus, narrante Jesu a Peverio in Daniele l. 12. c. 6.

(a) l. 1. de Civitate Dei c. 9.

taerit, ubi etiam talia fuisse per multa hominum corpora è Virgilij l. 12. *Aeneid*: v. 54. à fine, demonstrat inducendo Turnum qui è terra saxum ad eò ingens sustulit & in *Aeneam* vibravit, ut :

*Vix illud lecti bis sex. cervice subirent
Qualia nunc hominum producit corpora tellus.*

XVII.

DEmitte te non nihil, si placet, in *amanissimum Geographiae viridarium* & in *Insula Chili* apud *Atlantem Majorem Cluverium* & *Merulam*, saluta Gigantes. Hisce quanta vis inhareat expertus est *Becanus* (b) scribens: multos hoc tempore esse Gigantes.

XVIII.

SED ne ad aliena delabamur tractanda juvat tractare. Non quaritur (1) de *Christophoro Martyre sub Decio passo*, cujus meminerunt *Nicephorus* (c) *Magdeburgenses*. (d) Neq; (2) de alio quocunq; hujus nominis, qui *Christum tulit* vel cor-

pore per decentem castigationem, vel mente per devotionem, vel ore per confessionem. Sed (3) de eo quaritur, an unquam in rerum natura fuerit [1] *Qui Lutetia* [& passim] in *Cathedrali Templo non hamaxius*, aut *colossus*, sed monti iusto par spectandus proponitur (a) [2] Cujus *dens pugno major in Hispania ostentabatur Ludovico viro*. (b) [3] Cui *gallus pro pueris gallina pro puellis* superstitione offer-

tur agnoscente *Johanne Gersono Cancellario Parisiensi* (c) [4] Qui adhuc *hodie* pià sorte assignatur adoratoribus in patronum (d) [5] Cujus *Patrocinium* [ut qui *Christum* humeris portare meruisset] ab *Anglis* (e) & *Germanis* (f) adhibitum est ad Deum, quo *ipsius meritis & precibus* ab omni languore corporis & anime preseruetur, ab omnibus malis inimicorum visibilibus & invisibilibus liberentur, atq; ad gaudia aeterna perducantur? (g)

Missale Salisburgense Missa de Christophoro. (f) *Ex Rosario B. Virg: M. in u. sam Eccl. Hildesheimensi*. (g) *Hortulus Anima Lugdunensis*, p. 118.

XIX. Ad

XIX.

AD hoc *insana proceritatis monstrum* confodiendum non recusamus *Clavam Herculis*, sed opponemus tantum, quoddam telum è manibus *Bellarmini* & *Barony* extortum, quod contra famosam illam meretricem *Johannam Papissam VIII.* magno molimine vibrant hoc modo: Quicquid nullius veteris, fidelis, probati & authentici historici testimonio confirmari potest, fabulosum est. *Jam subsumo: Historia Christophori Magni* nullius veteris, fidelis, probati & authentici historici testimonio confirmari potest. *E. Historia Christophori M.* est fabulosa.

XX.

RECOLAMUS tempora *Christophori M.* quæ juxta *Baronium* incidunt in A. C. 254. & inquiramus in unum aliquem idoneum hujus seculi testem. *Quid?* Estne authenticus testis, qui rem enarrat multis ante se gestam seculis? Sed ut liberalitatem *Lutheranorum* experiantur *Jesuita*, non urgebimus eos seculo *Christophori*, cum *Baronius* A. C. 254. N. 22. *desperabundus* fateatur *memoriam Martyrum sub Decio passorum literis consignatam majori ex parte Diocletiani incendio depersisse*.

XXI.

AGEDAM verò faxis producat *aliquis Historicus*, aut *alius* ex seculo I. aut II. aut III. post *Christophorum duodecim* *ulnas longum*. *Illustrissimus Caesar Baronius* in *historiarum monumentis* pervolvendis versatissimus, disertus ille secundum *elogium Drexely* (a) *Divorum Encomiasta*, qui res gestas *Sanctorum* ex omni *Antiquitatis* memoria collegit, certa q; ab incertis distinxit, [ut *habet Prefatio Martyrologij Romani*] postquam ad faciendam *Christophori M.* fidem produxisset *Historicos Antiquos* [quorum tamen nemo vel I. vel II. vel III. *Christophori M.* floruit seculo] & *Recentiores* [qui heri aut nudius tertius denati] ingenuè agnovit *Acta*

B 2

Chri-

Christophori depravata, ac inter se admodum diversa reperiri, in tantum ut illa ipsa Acta in antiquissimis codicibus lecta indigent censura. Quam acute rem, ut ajunt, acu!

Tanta Christophorum, condere molis erat!

XXII.

Profecto *Casar Baronius Cardinalis & Bibliothecarius Apostolicus* (a) totam causam Christophori patrocinio infelici penitus reddidit luxatam, quando pro *Rege Dagno Imperatorem Decium* cautè substituit. Habet quod succenseat nostræ tarditati. Meretur tamen *Lutherana simplicitas* veniam, quæ ut à recto Sacrarum pandectarum tramite deflectere non novit, ita nec ultra *Canæ Antiquitatis codices*, aut Majorum sinceras institutiones sapere didicit.

XXIII.

E dicas velim quam tandem splendidis è præmissis elicies *illustrissime Baroni conclusionem*? Turgidis præmissis? *Minorem* in hæc verba desinentem: *Quod pertinet ad Giganteam staturam, palmam, peram, lucernam* quibus pingi consuevit, quod dicam non habeo. (a) Bone Baroni non habes? Habet *Jacobus de Voragine* (b) *Archiepiscopus Januensis*, quod dicat & quidem largiter. Quid tibi videtur *Baroni*, de hoc *Jacobo*? Est iste *Archiepiscopus* mihi plusquam *lycambæus*, tibi [*ut constat ex tuo Martyrologio Romano die 23. Aprilis*] adeo *Satyricus*. ut absq; aliqua majorum autoritate, ea ad historiam referat, quæ *Symboli* potius quam *Historia* alicujus expressam habent imaginem.

(a) *Baronius in Martyrologio Romano die 25. Julij.*
(b) *Aura Legenda c. 25.*

XXIV.

(c) *de ss. Invocatione* p. 113.
(d) *l. 3. de Ratione Iustitij Theologice* c. 7. p. 384.
SI *Baronius, Becanus, Villavincen- tius, Vida* vidissent *Christophori M. dentem pugno majorem Ludovico Viri ostentatum*, nec *Baronius* *Symbolicæ* imagini assurrexisset: nec *Becanus* de gigantea *Christophori quantitate* dubitasset: nec *Villavincen- tius* (a) *pic- turam Christophori pro Emblemate Hieroglyphico* à veteribus studiosè excogitato, ad adumbrandum

Evangelii

Evangelij præconem, habuisset: nec *Hieronymus ille Vida* *Episcopus* (b) ea omnia quæ de *Christophori palma, pera, statura procera, flumine, lucerna* feruntur *allegorice* exposuisset.

XXV.

Nunc arguam: *Dens allegoricus inter reliquias nec asservatur nec ostentatur. Dens Christophori M. pugno major* [*nescio an sit, incisorius vel caninus vel molaris: Vives enim dum fuisset in vivis non significavit*] *asservatur & ostentatur. Vide Thesin 18. E. Dens Christophori M. non fuit allegoricus.* Rursus: *Cui dentes erant Symbolici & allegorici, ille sub Decio capitis obruncatione Martyrium non complevit. At Christophoro M. dentes erant Symbolici & allegorici. E. Christophorus M. sub Decio capitis obruncatione Martyrium non complevit.* Tanta scilicet hic sunt commenta, ut illorum *recitatio sit confutatio.* Digna monstra nunc huc nunc illuc ruentia expiandæ religionis ergo, in ignotas Insulas deportari, aut Marinis fluctibus submergi!

XXVI.

Rectè *Georgius Cassander* [*qui iudicio invictissimi Imperatoris Ferdinandi I* (b) *fuit vir eximie eruditionis singularis pietatis inq; sacris literis valdè benè versatus*] in *Con- sultatione Articuli 21. p. 142. Scribit: In historijs sanctorum* quosdam commemorari, qui an unquam fuerint, meritò dubitatur.

(b) *Epistola ad Cassan- drum & Archiepiscopi Trevirensis* p. 13-14.

MEMBRUM IV.

XXVII.

NON quorumvis confictorum Sanctorum, sed saltim *Christophoriana pistrina* Saxum volutavimus, veriti, ne cœteræ hujus furfuris fabellæ palato Papistico velut opi- para bellaria nimia oblectatione nauseam concitassent. Nunc ne quid Romana Ecclesia detrimenti patiatur cala-

Membrum IV. Papi- starum Ec- clesiam I- dilolatriæ convincit.

num temperabimus ostensuri duntaxat occasione Christophori M. & Coronæ B. Mariæ quam fœdè Romana lupæ in Idolorum complexibus jaceant. Sit formula: Qui Idolum invocat horrendam Idololatriam committit. Qui Christophorum M. invocat, Idolum invocat. E. Qui Christophorum M. invocat horrendam Idololatriam committit.

XXVIII.

(a) *Romæ morum* 1. 6. 25. *Origenes* *comm.* *inh. l. παρὰ* *exponit per* *prater.*
Major patet exterminis. Idololatria enim definitore Paulo (a) nihil aliud est quam σεβάζειν καὶ λατρεύειν τῆ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα colere & servire creatura prater Creatorem. Colligo: Si Idololatria est colere Creaturam prater Creatorem. E. Major Idololatria erit colere non-Ens prater creatorem.

XXIX.

(b) *Bell. l. 2* *de Reliquiis* *SS. c. 5.*
Minor probatur. Imagorei non existentis est idolum. (b) Imago Christophori M. est imago rei non existentis, quod per totum membrum III. plenissimè manifestavimus. E. Imago Christophori M. est idolum. E. Colere eum qui nec fuit, nec est, idololatria est.

XXX.

(a) *l. 2. A.* *pologia de I-* *doloria c. 7*
HAC difficultate Jesuita Valentianus ad incitas redactus, veteres neglexit latebras. At incidit in novas scribendo (a) Scripturam (b) innuere aliquam licitam Idololatriam. Satan, increpet te Dominus. (c) Ego argumentor. Omnis Idolorum cultus est illicitus. (d) Omnis Idololatria est Idolorum cultus. [Idololatria enim dicitur quasi τὸν εἰδὸλον λατρεύει] E. Omnis Idololatria est illicita. Epitheton Petrinum non distinguit Idololatriam illicitam à licita, sed eam quæ solum illicita est fortius per amplificationem exagitat. Eodem acuminè Valentiano colligerem quadam peccata esse pia, quia dantur peccatores impij qui patranti impia peccata Jude v. 15. Cicero (c) invenitur in nefaria Catilina supra. E. ne concedit quadam, supra esse Sancta? Mirabilis hæc est Logica!

XXXI.

Cœte-

Cœterum singularem meretur observationem religio illa:

Quæ filo insertis numerat sua murmura baccis. (f) Dominicus (f) *Martini* *atque* Atavus Dominicanorum primùm commentus est Mariæ Rosarium ab Alanode Rupe Dominicano sub Pontificatu Sixti IV. Circa A. C. 1400. repetitum, in quo quinquagies Ave Maria recitatur, & singulis Decadibus unum Pater noster interseritur. Ex tergeminato autem Rosario conficitur unum S. Mariæ Psalterium, quod efficit numerum centesimum & quinquagesimum respondentem numero Psalmorum Davidicorum. E. Rosarium, continet quinquaginta Ave Marias & quinque Patres nostros. In Psalterio verò Mariæ centies quinquagies Ave Maria & quindecies Pater noster repetitur ut Monachi rudes ignaræq; vestales tanquã picæ loquaces:

Barbottent Patres nostros, & χαῖρε Marias.

XXXII.

QUO vanæ intentionis multiloquio excedunt & Ovidij (a) *l. 2. Met.* (a) Battum qui futiliter:

sub illis (b) *Heu-* *totam moru-* *menti Actu* *5. scena 10* *6. 8.*
 Montibus inquit erant, & erant sub montibus illis, & Terrentij (b) Vetulam, quam Chremes monuit ne suo ex ingenio Deos judicet, ut nihil credas intelligere, nisi si idem dictum est centies.

XXXIII.

(c) *Christi* *Instituit in* *grat: Sodal-* *it: B. Ma-* *ria l. 1. c. 20*
PRÆTEREA Jesuita Costerus (c) asserit, eos qui in sodalitie Virginis Mariæ vivunt, qualibet hebdomada Rosarium Mariæ ter sive Psalterium virginis semel h. c. centies & quinquagies ex præscripto devotionis recitare. Unde sequitur quemvis sodalium quotannis in S. Mariam esse 7800 injurium. Argumentor. Quibus Papistæ gaudium & pacem precantur, illi nondum gaudio aternæ Beatitatis fruuntur. At S. Mariæ dicendo: Ave Maria, gaudium & pacem precan-

150.
52.
7800.

precantur. E. S. Maria nondum gaudio æternæ beatitudinis fruitur. Major est Cardinalis Bellarmini (d)

(d) l. 2. de
Missæ c. 25.

XXXIV.

Minorem confirmat (1) Syriacum *selam lec Mariam*, quod responderet Ebræorum salutationi, *pax tibi*, (2) Græcum *Χαίρε* gaude (3) Latinum *ave*, quod subtilissimus Scaliger exponit per *vive*. Quid? Ave secundum Maldonatum Jesuitam (a) est timoris depulsio. Confer ave Judæorum (b) Judæorum (c) Christi ave-ete. (d) Ergo Gabriel Archangelus salutando Mariam oravit pro pace, gaudio & vita Mariæ.

(a) in c. 1.
Luca.

(b) Matth.
26. v. 49.

(c) Marci
15. v. 18.

(d) Matth.
28. v. 9.

XXXV.

HÆC formula salutationis Angelicæ non est per omnia inspirationis Divinæ. Continet enim [1] verba Gabrielis (e) [2] Elisabethæ (f) [3] Gnaphai Hæretici in V. Synodo uni verali damnati, qui primus in Ecclesiam Græcam circa A. C. 470. introduxit illud: *S. Maria Mater Dei ora pro nobis nunc & in hora mortis nostræ.*

(e) Luca 1.
v. 28.

(f) ibidem.

XXXVI.

Istanc S. Mariæ injuriam augere solent Papicola formula absolutionis: *Passio Domini nostri Jesu, nec non meritum Beatissimæ Virginis Mariæ, Petri, Pauli & omnium Sanctorum, sint tibi in remissionem peccatorum.* Sit argumentum: Vera hominum humilitas, ignorat propria merita. Humilitas Mariæ Petri, Pauli & omnium verè Sanctorum erat vera hominum humilitas. E. Humilitas Mariæ, &c. ignorat propria merita. Major est Bellarmini. (g) Minor in confesso est. Hinc nervose Cassianus (h) ait: *Quod de alio non ita dicitur ut est, etiamsi honor videatur injuria est.*

(g) l. 5. de
Just c. 6.

(h) l. 1. de
Incuriam
one contra
Nostros.

p. 1240.

(c) l. 18.
c. 13.

XXXVII.

EAnt nunc Jesuitæ & urgeant nos captioso illo Sophismate, quo Sophista quidam referente Gallo Noctium Atticarum (i) è Platonis Diatriba Diogenem urfit: *Quod ego sum id tu non*

tu non es. Nos cum Diogene d. l. dicimus: *A nobis incipite, & vera erit hæc conclusio: E. Papistæ non Lutherani sunt in Sanctos injurij.* Ita scilicet Sextus Roscius (a) immeritò accusatus Parricidij, Titum Roscium patrati convicit homicidij.

(a) Cicero
pro Sexto
Roscio.

XXXVIII.

NOs sic, ut vim vi illidamus inferimus. Qui à S. Maria non tantum intercessionem, sed etiam liberationem à malis temporalibus & æternis flagitant, illi Idololatriam committunt. At Papistæ à S. Maria non tantum intercessionem, sed etiam liberationem à malis temporalibus & æternis flagitant. E. Idololatriam committunt. Major constat ex Definitione Idololatriæ, quam necessàrio non requirere ut Divinus cultus exhibeatur creaturæ tanquam Deo, sic ostēdo: *Avar⁹ confidit in Divitijs nō tanquā in Deo. Avar⁹ est idololatra.* (a) E. *Quidam qui est Idololatra non confidit in Divitijs tanquam in Deo.* Conf. Th. 28.

(a) Eph. 5.
v. 5.

XXXIX.

Minorem nobis largitur Bellarminus (b) quando hunc Hymnum ab Universa Ecclesia decantari refert: *Maria Mater gratiæ, mater misericordiæ. Tu nos ab hoste protege in hora mortis suscipe. Carolus Carafa Episcopus Aversanus non ubiq, sanus (c) liberationem ab hostibus religionis Mariæ tribuit. Jesuita Salmero (d) Mariam pro adjutrice Christi in opere Redemptionis habet inquitens: *Maria stetit sub cruce, ut esset adjutrix liberationis & corredemptrix.* Mariale Argentinum publico decreto Anno 1493. editum (a) hæc blattit: *fuit Dominus cum ea [Maria] & ipsa cum Domino in eodem opere Redemptionis. Mater misericordiæ adjuvit Patrem misericordiarum in opere nostræ salutis.**

(b) l. 1. de
SS. Beat.
c. 17.

(c) Comm:
Germania
restaurata.

(d) Tom:
ad D. Vir-
ginem.

(a) l. 1. c. 5.
f. 13.

XL.

QVam protervam impietatem vel solus Esaias c. 63. v. 3. contundere potest. Quod oraculum quia ridiculè detorquetur in Mariali Argentino noto hic (1) Exclusivam *Solus* torcular calcavi (2) Negationem *non vir mecum* fuit.

✠

fuit. Ubi vir per Hebræam literaturam ob præpositio-
nem particulæ non non sumitur *Distributive* pro *sexu Ma-*
sculino; Sed *collective* pro *utroq;*, ut ita non vir significet ne-
minem, *Exodi 10. v. 23.*

XLI.

<sup>(b) Sessio-
ne 4.</sup> Suffragatur Argentinx protervitati & *Vulgata versio* à
Concilio Tridentino ^(b) Canonizata, quæ *Gen: 3. v. 15.*
pro Masculino ipse substituit fœmininum ipsa. Quod au-
tem *Nicolaus Jansenius ordinis Prædicatorum Monachus* exci-
pit, perinde esse sive legatur ipse, sive ipsa, modo hic pro-
trudatur sensus: *Maria caput serpentis contrivit virtute filij,*
merum εὐφροσύνη est. Quæ vis consequentiæ? Maria genuit
filium, qui contrivit caput Serpentis. E. Et Maria con-
trivit. *Vah quàm scienter!* Cur non sic? *Maria genuit fili-*
um qui fuit in pinnaculo templi. ^(a) Ergone & Maria.
<sup>(a) Marth:
4. v. 5.</sup> Estne *Maria* pro nobis crucifixa, quia genuit filium qui est
crucifixus? *Rapiendus esset hic importunus Monachus & feru-*
lis Logicis proinscitia tractandus!

MEMBRUM V.

XLII.

<sup>Membrū
V. καὶ οὐ
γὰρ Ἰησοῦ
vitarum
detegit.</sup> **V**T Romana Meretrix Spirituale adulterium in cultu cœ-
litum conspicuum à se amoliat, varia conquirit,
καὶ οὐ φέρεται, quibus tanquam *sudarijs* os suum abstergat &
ceu *minio* frontem illiniat. Negant se Cultum Religionis
Christophoro Utopico & S. Maria impendendo committere
Idololatriam (1) quia eos colunt non culto *λατρείας*, sed il-
lum *δολείας*, hanc *ὑπερδολείας*, (2) non ut bonorum *Largitores*,
sed ut *Intercessores*. (3) Cultu quidem *Divino* sed non tanquā
Deum (4) Non tanquam *Mediatores Redemptionis*, sed ut
Intercessionis. Hæc sunt præcipua ipsorum *evanida phar-*
maca, quibus ex Idololatriæ *Camarina* impunè volunt cla-
bi. At:

Qui

Qui malè distinguit non benè, crede, docet.

XLIII.

Respondeo ad (1) *Stylo* scripturæ inter *λατρείαν* & *Reli-*
giosam δολείαν tantum esse discrimen quantum inter
ensem & gladium *Thesi X* est ostensum. *Confer Gal. 4. 8.*
Ergo qui *Creaturis* impendit *δολείαν* impendit & *λατρείαν*.
Ergo cuius est *ὑπερδολεία* illius erit & *ὑπερλατρεία*. At *S. Mariæ*
est *ὑπερδολεία* Ergo etiam *ὑπερλατρεία* (2) Quem colunt cul-
tu *δολείας* & non *λατρείας* illū colunt cultu sine cultu. (*λατρεία*
enim *Græcorum* notat cultum *Latinorum*) At *Papistæ* san-
ctos colunt cultu *δολείας* & non *λατρείας*. Ergo sanctos co-
lunt cultu sine cultu. (3) Quo cultu colitur *Christus se-*
condum Divinitatem, eo colendus est *secundum Humanita-*
tem (*Synodus Ephesina Can. 8.*) At *Christus secundum Divi-*
nitatem colitur cultu *λατρείας*. Ergo eodem *secundum Huma-*
nitatem colendus est. (4) *Distinctionem* inter *λατρείαν* &
δολείαν sensu *Augustini* omnium primi illius *Autoris* admit-
to. *Augustinus* enim Cultum *Generaliter* distinxit in *λα-*
τρείαν Religionis & δολείαν charitatis, non verò *more Papistico*
Specialiter cultum *Religionis* in *λατρείαν & δολείαν* dispescuit
(a) inquit: *Colimus sanctos cultu non Servitutis, sed Honoris.* <sup>(a) Tomo 6.
lib: 20. con-
tra Faustū</sup> *Provoco ad Tribunal Syllogisticum. δολεία Augustini non*
est Cultus servitutis. δολεία Pontificorum est cultus servitutis. E. <sup>Manicha-
um cap: 21.</sup> *δολεία Pontificorum non est δολεία Augustini.* Quo te, *Mari*, pe-
des? *Turpe est cum Sotia* ibi fugere ubi maxime pugnandū erat.

XLIV.

Respondeo ad (2) *Concilium Tridentinum Sess: XXV. a-*
gnoscente Leonhardo Lessio <sup>(b) Lib: 2.
de Jure &
Justitia
c. 37.</sup> *Sanctos invocandos docet ut*
Intercessores & Auxiliatores. (2) Qui non opitulantur o-
mnibus æqualiter illi sunt *Opitulatores*. (*saltem inæquales*)
Sancti non opitulantur omnibus æqualiter. (c) E. <sup>(c) Salmere
Diss: VII.
Tomo XV
pag: 462.</sup> *Sancti*
sunt Opitulatores.

C 2

XLV.

(d) *Act. 7.* **R**espondeo ad (3) Si *Valentianus* tempore *Synodi Nicænae* vi-
xisset, *Nestorium* à *Synodo Nicæna* (d) *Idololatriæ* dam-
natum hoc argumento speciosè purgasset: *Qui Divinos ho-*
(c) *Valent.* *nones non impendit alicui tanquam Deo, non est Idololatra* (c) *Ne-*
l. 1. de Idol. *storius impendendo Divinos honores Christo, non impendebat ei*
cap. 1. *Divinos honores tanquam Deo.* (Constat enim ex *Actis Sy-*
(a) *Can. 49.* *nodis Ephesinæ* (a) eum noluisse *Sanctam Mariam* vocare
73-74. *Deiparam*) *E. Nestorius non fuit Idololatra.* (2) Num *Aaron*
Ex 32. v. 4. *Divinum honorem vitulo aureo tribuit tan-*
quam DEO? nimis stupidus fuisset si non intellexisset Deum ali-
um esse quam aurum. Confer. *Thef. XXVIII & XXXVIII.*

XLVI.

(b) *Rom. 8.* **R**espondeo ad (4) *Etiam Christus est Mediator Interces-*
sionis (b) (2) *Mediator est unus* (c) & quidem *ira unus*
v. 34. *sicut Deus est unus.* *E. sine distinctionum quisquilijs est unus.*
(c) *1. Tim.* (3) *Nobilissimum animæ antidotum, est effectum Redemptionis.*
2. v. 5-6. *Lac Mariæ & sanguis Filij sunt nobilissimum animæ antidotum.*
Ergo Lac Mariæ & sanguis Filij sunt effectum Redemptionis. *Er-*
go & Maria Redemptrix? Minorem evincimus ex Idolola-
trico Carmine (secundum judicium Jesuitarum Nicolai Jan-
(d) *in Ju-* *seny Romana sedis Missionarij, & Adamæ à Contzen* (d) *valde*
bilo Jubile- *pio) quod in Amphitheatro honoris* (c) *habet Jesuitta Carolus*
rum. *quod in Amphitheatro honoris* (c) *habet Jesuitta Carolus*
(e) *L. 3. c. 8.* *Scribanius xxi* *CLARUS BONARSCIUS, dictus.*
p. 356, &
357.

Hereo lac inter meditans interq̄ Cruorem.

Inter delicias uberis & laieris

Rem scio, prensabo si fas erit ubera dextrâ

Levâ prensabo vulnera si dabitur

Lac Matris miscere volo cum sanguine Nati

Non possum antidoto nobiliore frui.

Ubi (1) *Poëta* dubius est an *Lac Mariæ* vel *sanguinem Chri-*
sti debeat apprehendere (2) *Majori affectu* apprehendit *lac*
Mariæ

Maria quam sanguinem Nati (3) *Utrumq̄ miscet, ut scelus ad-*
missum expiet.

MEMBRUM VI.

XLVII.

Quoniam *Papistæ* non uni solent fidere antro, *Cultum*
Cœlitum numerosis præstruunt anfractibus. *Non-*
vacat hosce anfractus vapidos sigillatim perlustrare, nec
in specialibus erratis castigandis enixius laborare. *Totam*
rem Canonico conficiemus compendio.

1. *Posito Patrum Limbo, uno ictu ruunt allegata ex Ve-*
teri Testamento.

2. *Ab eo quod uni est proprium ad id quod commune*
est omnibus non valet Consequentia. Ratio. Quia singu-
laris quibusdam facta revelatio, non est communis cognitionis af-
firmatio.

3. *Qui Deum omnia videntem videt, non mox omnia*
videt. Patet id Exemplo Angelorum, qui Deum vident (a) *nec* (a) *Martha*
tamen in Deo diem Extremi Judicij vident (b). *Aude tu con-* *18-10.*
tendere Papam Romæ, Viennam videre, quia videt solem collu- (b) *Mar:*
strantem Viennam. *Ergo posito Trinitatis speculo cadit & Dei* *33-32.*
revelatio, & Angelorum Sanctorumq̄ relatio. Unde sequitur fal-
lax esse Casteri (c) *effatum, in Scriptura non confirmatum,* (a) *Ench. de*
nec ab alijs Jesuittis approbatum. *Nempe Sanctos in Divina* *Vener. SS. c.*
Essentia ceu in speculo omnia videre. *22. p. 647.*

4. *A negatione Rei, ad negationem Modi valet Con-*
sequentia. Ergo qui Cognitionem non probat, in cognitionis
modo frustra desudat.

5. *Huic collectioni: Sancti non sunt ridendi, sed ho-*
norandi, ergo adorandi, deest Dicitum De omni. Recte B.
Augustinus (a) *Honorat omnis qui adorat, non adorat omnis qui* (a) *Cont:*
honorat. *Civili* *Serm. Ari-*
an: c. 23.

6. *Ab Adoratione ad adorationem Religiosam non valet*
Consequentia.

Membrū
VI. Argu-
menta Sa-
ctorū Cul-
tum sua-
dentia dis-
solvit.

7. Sancti pro nobis orant. Ergo sunt invocandi. *Propositio Major non est Catholicè vera: nam Drues Epulo pro fratribus orabat* (b) Patriarcha in Limbo & anima in Purgatorio teste Bellarmino (c) Orant pro Ecclesia. Neq. tamen Epulo a fratribus, Patriarcha ab Ecclesia, &c. anima Purgatorij à viventibus invocantur.

8. Distinguendum est inter amicam vivorum *Compellationem* & religiosam mortuorum *Invocationem*. Argumentor: *Invocatio Sanctorum religiosa in V. T. non fuit usitata. Compellatio viventium in V. T. fuit usitata. E. Compellatio viventium non est religiosa in vocatio Sanctorum.*

9. Privata Patrum *Conjectura*, non debet abiire in publicum *dogma*.

10. Discernendum est inter Patres secundum *states*. Ergo Patres qui floruerunt post *Idololatriam natam* nihil probant. Ergo extra *Scripturam* non extendantur, sed pie exponantur, eorum *incommodè dicta*.

11. Distinguendum est inter Patrum *sententiam Propriam* & *Figuram*. Vnde Theodoretus: (a) *Quae in Ecclesia paenagyrice & Declamatorie dicuntur, non constituunt Dogmatum Regulam.*

(b) *Haresis* 12. Diligenter notandum est hoc Epiphaniij (b) *judicium de Cultu Coelitem*: *Quae Scriptura de hoc narravit? Quis Prophetarum praecepit, Hominem adorare, nedum Mulierem? Ludibrium est tota res & anicularum fabula, tota hujus heresis tractatio. Sit in honore Maria: Pater, Filius & Spiritus Sanctus adoretur: Mariam nemo adoret, non dico Mulierem, imò neq. virum. Deo debetur hoc Mysterium. Neq. Angelici capiunt talem glorificationem. Deleantur quae malè scripta sunt in corde deceptorum, tollantur ex oculis cupiditas ligni. &c. Coetera, quae desunt, ad ipsam mittimus Disquisitionem.*

Gloria sit Domino, qui dedit ista. Satis!

Ende